

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS
Eiropas Lauksaimniecības fonds
lauku attīstībai

Projekta Nr. 19-00-A01620-000098 "Inovātīvu, konkurētspējīgu krūmcidoniju audzēšanas tehnoloģiju ieviešana un augļu pārstrādes produktu sortimenta paplašināšana" 3. un 4. ceturksnī īstenotas sekojošas aktivitātes.

1. aktivitāte. SIA "Jansonu saimniecība" un z/s "Bērtas" ražošanas apstākļos pārbaudīt DI izveidotos perspektīvos hibrīdus, salīdzinot ar šķirnēm, pielietojot izstrādātās tehnoloģijas un uzkrātās zināšanas.

Dārzkopības institūtā (DI) veikti kopšanas darbi perspektīvo hibrīdu izmēģinājumā un ražas izvērtēšana. Pēc ātrražības, augļu masas, ražas no krūma un augļu parametriem pēc pirmajām ražām kā labākie izdalīti hibrīdi: SR 1-4 un SR 1-5.

DI izaudzēti stādi, kas nodoti partneriem izmēģinājumu ierīkošanai. Z/s "Bērtas" oktobrī ierīkots krūmcidoniju stādījums— 465 stādi no 3 šķirnēm (vairotas meristēmās kokaudzētavā "Kalsnava"), 10 perspektīviem DI izdalītiem hibrīdiem un saimniecībā izaudzētiem sēklaudžiem. Arī "Jansonu saimniecībā" ierīkots krūmcidoniju stādījums – 0,5 ha no 3 šķirnēm (vairotas meristēmās kokaudzētavā "Kalsnava"), 9 perspektīviem DI izdalītiem hibrīdiem.

Ziemas periodā abās saimniecībās veikta stādījuma apsekošana, kopšana, aizsardzība no grauzējiem.

Ierīkotais izmēģinājuma stādījums Jansonu saimniecībā

Ierīkotais izmēģinājuma stādījums z/s “Bētrās”

DI perspektīvo hibrīdu stādījums ražas laikā un labākie hibrīdi

2. aktivitāte. DI un SIA “Jansonu saimniecība” CHAE šķirņu stādījumos pārbaudīt perspektīvo hibrīdu pašauglības pakāpi un piemērotākos apputeksnētājus

DI un Jansonu saimniecībā veikta datu apkopošana par augļu aizmešanas apputeksnēšanās izmēģinājumos. Konstatētas daļējas pašauglības pazīmes perspektīvajam hibrīdam SR1-6. Jansonu saimniecībai veikta bišu dravas sagatavošana ziemai.

3. aktivitāte. Lai mazinātu roku darbu, abās saimniecībās, izmantojot Z/s “Kalnēji” izveidoto agregātu krūmcidoniju stādīšanai ar agrotekstila ieklāšanu, ierīkot jaunu CHAE stādījumu no DI šķirnēm, perspektīvajiem hibrīdiem un apputeksnēšanas uzlabošanai – DI atlasītiem sēkludžiem.

Oktobrī ierīkoti izmēģinājumi abās saimniecībās, izmantojot daļēji mehanizētu stādīšanas agregātu. DI zinātnieki piedalījušies stādījumu ierīkošanā abās partneru saimniecībās, veicot patērētā darba laika uzskaiti. Kopā ar saimniekiem analizētas mehanizētas stādīšanas priekšrocības un trūkumi. Apkopoti dati un sagatavota metodika turpmākai stādījumu kvalitātes vērtēšanai.

Izmēģinājuma stādījuma ierīkošana Jansonu saimniecībā, izmantojot stādīšanas agregātu

Izmēģinājuma stādījuma ierīkošana z/s “Bētras”, izmantojot stādīšanas agregātu

4. aktivitāte. No DI krustojumos iegūtā sēklu materiāla, z/s “Bētras” kokaudzētavā izaudzēt stādus, ar tiem ierīkot izmēģinājumu un, sadarbībā ar DI zinātniekiem, veikt to pārbaudi ar mērķi uzlabot sēklaudžu kā stādmateriāla kvalitāti.

“Bētras” no sēklām izaudzēti stādi, no kuriem oktobrī ierīkots izmēģinājums. Daļa šo hibrīdu stādu pavasarī tiks nodoti DI, izmēģinājuma ierīkošanai.

Saimniecībā izaudzētie konteinerstādi

5. Izmantojot abās saimniecībās un DI izaudzētos augļus un, balstoties uz DI iestrādēm, izstrādāt rūpnieciski izmantojamas tehnoloģijas eksportspējīgu produktu ražošanai

DI turpināts darbs pie krūmcidoniju sulas koncentrāta paraugu sagatavošanas un kvalitatīvo rādītāju analīzes; sulai noteikti rādītāji (pektīnu un skābju saturs, šķīstošā sausna, blīvums, pH, duļķainība, krāsa); izstrādāta teorētiskā metodika poliola “Neotame” izmantošanai sukāžu un sīrupa pagatavošanai; uzsākti praktiskie pētījumi.

Sulas koncentrāta paraugu gatavošanas process DI

V.Berķis veicis krūmcidoniju sukāžu izgatavošanu ar kļavu sīrupu, agaves sīrupu un medu dažādās koncentrācijās. Izmēģinātas jaunas partijas, izmantojot rīsu un dateļu sīrupu, ābolu sulu. Izmēģināts aizvietot balto cukuru ar palmu kokosriekstu cukuru un nerafinētu cukuru. Pavisam sagatavotas 27 dažādas partijas.

Eksperimentālo sukāžu paraugu gatavošanas process, izmantojot dažādus saldinātājumus (V.Berķis)

Vairāk informācija par Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai pieejama Eiropas Komisijas tīmekļa vietnē: http://ec.europa.eu/agriculture/rural-development-2014-2020/index_lv.htm